

Landskonference – kvalitet i dagplejen

Små børns læring og trivsel

– *hvordan udvikler vi frugtbare læringsmiljøer i dagplejen?*

Adjunkt og ph.d. Lone Svinth, DPU

Temaer

- Kvalitet på 0-2årsområdet – hvad siger forskningen?
- Stor pædagogisk udfordring at få læreplanen i spil på en hensigtsmæssig måde i her-og –nu samspillet
- Hvordan kan vi bevare den pædagogiske læreplan i baghovedet i mødet med barnet?

Forskningens bud på god kvalitet i 0-2års dagtilbud (Dalli et al, 2011)

- En voksen til tre børn
- Kvalificeret personale
- Adgang til løbende faglig udvikling
- Roligt miljø og en stressfri rytme
- Respekifulde voksne
- Fordybelse og energifyldt leg
- God mad
- Gode arbejdsbetingelser

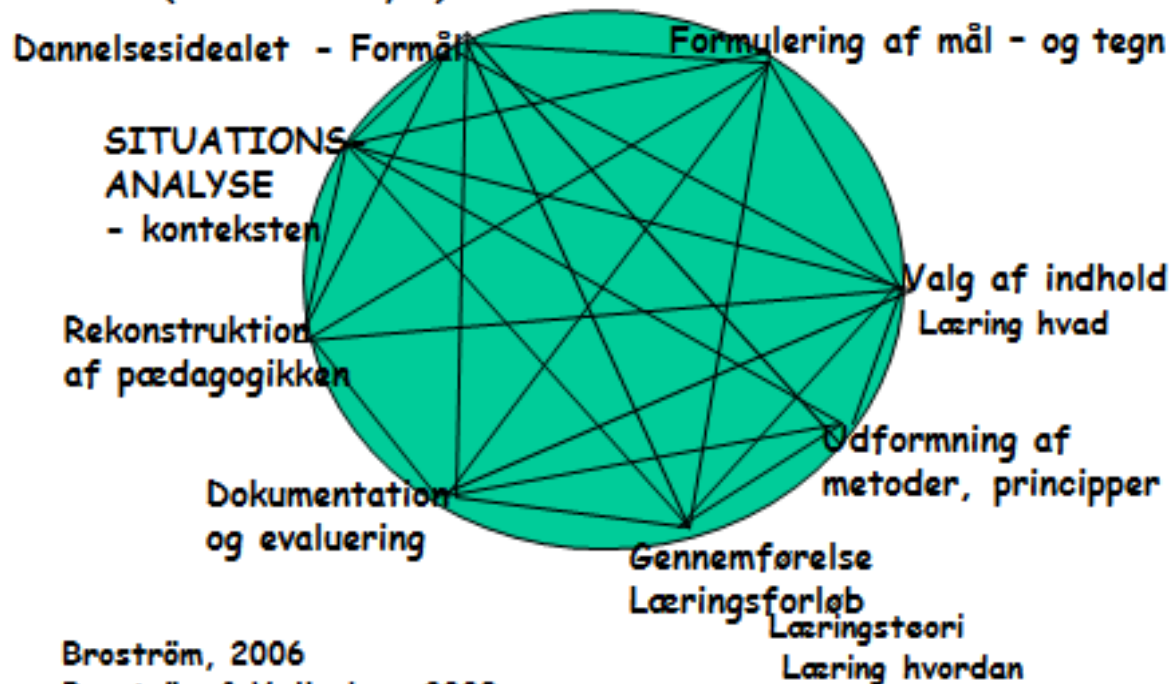
Det gode voksen-barn samspil

- Respekt og tryghed
 - Børns behov imødekommes
 - God tilknytning
 - Gode samspil
 - Lydhørhed og nærvær
 - Indlevelse i barnets følelser
- (Kilde: Rådet for Læring)

Pædagogisk planlægning og her-og-nu voksen-barn samspillet

En dynamisk og situationsorienteret didaktisk model - en nærhedsdidaktik

(Samfundsanalyse)

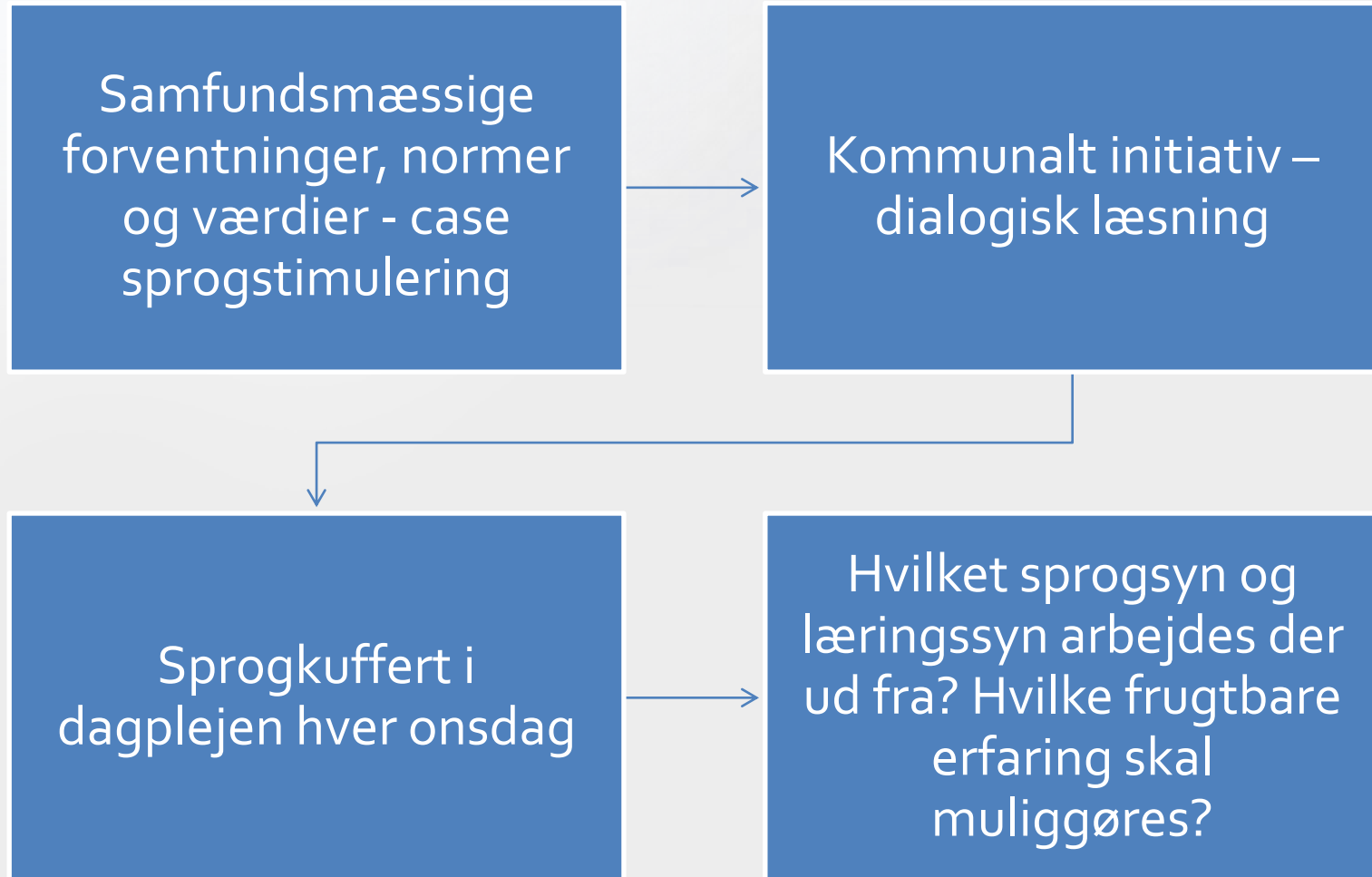

Broström, 2006

Broström & Vejleskov, 2009

Inspireret af Print, 1993

Er vi gode nok til at tænke det levede samspil ind i vores planlægning i dagplejen?

**Stor pædagogisk
udfordring at få læreplanen
i spil på en *hensigtsmæssig*
måde i her-og –nu
samspelet**

Forskning viser:

- Læreplansarbejdet foregår løsrevet fra den pædagogiske hverdag (Palludan, 2007)
- Læreplansarbejdet som top-down proces i stedet for en bottom-up proces
- Målstyringen kan gøre pædagogiske aktiviteter instrumentelle (Sommer, 2015)

Hvad er det vi pejler efter i målstyret pædagogik? (Svinth, 2012)

En gruppe på tre børnehavebørn og en pædagog sidder rundt om et bord, hvor de færdiggør en aktivitet, der blev påbegyndt dagen før. Børnene er blevet instrueret i at lave sole til ophængning på stuen. Til det bruger de gule paptallerkner og piberensere, der fastgøres som solstråler. Pædagogen laver hul til piberenserne med en hullemaskine, og børnene skal nu fastgøre piberenserne som solstråler. Sandra (4 år) har sat piberenserne, så de stikker lige meget ud på begge sider af hullerne i tallerkenen. Pædagogen opdager det og tager tallerkenen ud af pigens hånd og siger: "Hey Sandra, de [piberenserne] skal ikke sidde på den måde, det er meningen, de skal ligne solstråler". Pædagogen fastgør nu piberenserne i den ene ende. Sandra sidder stille med nedsunkne skuldre og kigger på, at pædagogen retter på alle piberenserne. "Du klarer det fint", siger pædagogen. Efter et par sekunder forlader Sandra stille bordet, og pædagogen færdiggør solen, så den ligner de andre.

Kommentarer til casen

- Top-down perspektiv på læreplanen
- Vigtigt at være bevidst om de normer og værdier der guider ens samspil
- En pædagogisk situation skal give mening fra barnets perspektiv
- Stor udfordring at have læreplanen i baghovedet i mødet med barnet (Svinth, 2013)

**Hvordan kan vi bevare
den pædagogiske
læreplan i baghovedet i
mødet med barnet?**

Et bottom up-perspektiv på læreplanen

- Viden om hvad barnet oplever og erfarer her og nu er DEN vigtigste opgave omsorgspersonen må forholde sig til (van Manen, 1999)

Udgør byggesten
for relationer

Der hvor barnet
bliver til som
menneske

Der hvor
barnet møder
omsorg (en
sikker base)

Der hvor barnet
gør sig
erfaringer med
hvem det er

Voksen-barn
samspillet –
erfarings-
dimensioner

Der hvor barnet
socialiseres og
opdrages (gør sig
erfaringer med regler
og omgangsformer)

Der hvor barnet gør
sig erfaringer med
at være en del af et
fællesskab og have
medbestemmelse

Der hvor barnet
møder ny viden,
lærer nye
kompetencer

Bud på et "lærings-syn" som favner et bottom-up perspektiv

Læring som deltagelse:

- "Læring finder sted i kraft af, at den lærende tager del i social praksis og at han/hun udvikler eller ændre sin deltagelse heri" (Dreier, 1999)

Åbenhed for barnets perspektiv....

Åbenhed er noget vi skal tilstræbe

- "Åbenhed indebærer en accept af, at noget kan gøres gældende over for mig, noget der måske er i modstrid med min egen mening eller forforståelse" (ibid.)

Bottom-up perspektiv på læreplanen

- https://www.youtube.com/watch?v=355Asre_P4k
- Dagplejeren har et synligt fokus på samspillet, stemningen og fællesskabet
- Dagplejeren har valgt en aktivitet, der er meningsfuld for børnene
- Hun er åben for børnenes perspektiver
- **Dagplejeren ER læreplanen**

Skaber vi et frugtbart samspil skaber vi grobund for læring

I 'Barnet i Centrum' satte vi *fokus på* børn i udsatte positioner/børn som har mange konflikter

- Hvad forsøger barnet at kommunikere i disse konflikter? Kan jeg prøve at forstå situationen fra barnets perspektiv?

Udvikling af pædagogisk samspil - Praksisfortælling fra 'Barnet i Centrum'

Frokost i dagplejen fire piger i alderen 2,10; 2,10; 2,11 og Asta på 1,6 år

"Vi sidder alle sammen ved bordet, jeg er ved at smøre mad og børnene fortæller hvad de vil have på deres mad. Jeg rækker fadet rundt så de selv kan tage den mad de vil have, jeg rækker også fadet til Asta, som kigger op på mig og smiler over hele hovedet, da jeg plejer at tage til hende, hun tager glad en makrel mad. De store siger, at de vil have børnehavemadder, så jeg skærer deres i kvarte. Jeg tager så Astas tallerken og vil til at skære maden i mindre bidder, men Asta protesterer vild og ser surt på mig. Jeg spørger om det er fordi hun også vil have børnehavemadder, Asta griner og siger ja. Jeg skærer også hendes mad i kvarte. Asta har lidt svært ved det og bliver godt smurt ind i makrel. Hun er så glad, fordi hun kan det samme som de store".

Uddrag af dagplejerens refleksioner over situationen:

"Jeg tænkte lige i starten, at jeg ville skære maden ud da jeg ikke lige gider det griseri, men blev enig med mig selv om, at selvfølgelig skal Asta have lov at prøve at spise børnehavemadder som de andre. Asta blev meget glad og stolt over at kunne det samme som de store piger".

Hvad bliver det muligt for Asta at erfare?

- *Omsorg*
- *Sociale regler og omgangsformer*
- *Viden og kompetencer*
- *Fællesskab*
- *Spirende identitetsdannelse*
- *Udvidelse af deltagelse*

Afsluttende pointe – Frugtbar læring og trivsel kan vi skabe ved.....

- En skærpet bevidsthed om *lærings*syn
- En *bottom-up tilgang* til læreplanen som sætter fokus på *relationen og samspillet*
- En skærpelse af fokus på hvilke oplevelser og erfaringer vi ønsker at skabe for børnene

**Mange tak for
opmærksomheden**